

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
28 березня 2024 року

ПОЛТАВА – 2024

4. Batalden P., Leach D., Swing S., Dreyfus H., Dreyfus S. Health affairs. 2002. V. 21. N. 5. P. 103-111.
5. Fedorchenko V., Polanska V., Zachepylo S., Bobrova N., Loban G. Analysis of microbiology online teaching in quarantine conditions. Eastern Ukrainian Medical Journal. 2021. N 9(1). P. 107-114.
6. Gancho O., Fedorchenko V., Tkachenko O., Bublil T., Moshel T. Peculiarities of Poltava State Medical University students stress resistance. Eastern Ukrainian Medical Journal. 2022. N 10 (2). P. 165-172.
7. Prihatiningsih P, Savitri T., Nurokhmanti H., Baujea G. What changes in implementing competency-based medical education in Indonesia: a qualitative study. Journal Pendidikan Kedokteran Indonesia: The Indonesian Journal of Medical Education. 2021. V.10. N 1.P. 12-26.
8. Rotthoff T., Kadmon M., Harendza S. It does not have to be either or! Assessing competence in medicine should be a continuum between an analytic and a holistic approach. Advances in Health Sciences Education. 2021. V. 26. N 5. P.1659-1673.
9. Competence-based teaching and learning in the outpatient clinic: development of a clinical elective in ambulatory medicine: GMS J Med Educ. 2019; 36(4): Doc36: веб-сайт. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6737268/> (дата звернення: 27.10.2023).
10. What Is Competency-Based Medical Education?: NEJM Knowledge+ веб-сайт. URL: <https://knowledgeplus.nejm.org/blog/what-is-competency-based-medical-education/> (дата звернення: 27.10.2023).

ОЦІНКА ЗНАТЬ ЯК АСПЕКТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

**Андріянова О.Ю., Каськова Л.Ф., Яценко П.І., Янко Н.В., Уласевич Л.П., Моргун Н.А.,
Павленкова О.С.**

Полтавський державний медичний університет

Стаття висвітлює застосування тестових форм контролю знань здобувачів освіти як спосіб підвищення якості опанування навчального матеріалу з дисципліни.

Ключові слова: якість освіти, тестування, оцінювання знань, здобувачі освіти.

The article is devoted to the application of test forms of knowledge control of education seekers, as a way to improve the quality of mastering the educational material in the discipline.

Keywords: quality of education, testing, knowledge assessment, education seekers.

В умовах модернізації вищої професійної освіти особливу увагу привертає підвищення якості підготовки фахівців. Стрімкий темп життя, потік інформації, що постійно збільшується, наукові досягнення, які невпинно розвиваються, постійно підвищують вимоги до якості підготовки фахівців у закладах вищої освіти (ЗВО).

Поняття якості освіти комплексне і багатоаспектне. Найважливішою складовою всієї системи якості освіти визнано якість підготовки випускників ЗВО як результату освітньої діяльності.

Реалізація нових моделей освітнього процесу націлена на досягнення сучасної якісної освіти й високу мотивацію здобувачів освіти, характеризується високою гнучкістю й індивідуалізацією, посиленням ролі практики, самостійної роботи, упровадженням технологічних систем для підтримки навчальної діяльності студентів і викладачів, включаючи автоматизовану систему оцінки знань [1].

Однією з основних умов міцних і глибоких знань, стійких умінь і навичок є постійний і цілеспрямований контроль діяльності здобувачів освіти, у процесі якого вони привчаються працювати систематично, а це вже виробляє звичку вдосконалюватись і вчитися далі, сприяє вихованню дисциплінованості.

У зв'язку з цим ключовою проблемою стає оцінка якості підготовки спеціалістів упродовж усього періоду навчання.

Питання контролю й оцінювання знань завжди стояли перед педагогічною наукою. Нині ця проблема не втрачає своєї актуальності та спрямована на модернізацію освіти, покликана забезпечити підвищення її якості в цілому, зокрема добірності підготовки фахівців.

Контроль визначається як система науково обґрунтованої перевірки результатів навчання, яка полягає у виявленні, вимірюванні й оцінюванні знань, умінь, навичок і встановленні різниці між реальним і запланованим рівнем засвоєння навчальної програми. Мета контролю – оцінка якості знань і отримання інформації щодо прогнозування й коригування подальшого розвитку процесу навчання [2;3].

Методи контролю – це способи, що забезпечують зворотний зв'язок у цьому процесі з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу. Найбільш точно і якісно оцінювати знання дозволяє різноманітність видів і форм контролю. Сучасна дидактика виділяє методи усного, письмового, практичного контролю і тестування. Під час проведення контролю показник якості знань – це успішність, яка визначається з урахуванням оцінок, отриманих здобувачами освіти під час опанування навчальних предметів. Оцінка є кількісною мірою знань. Як інноваційні системи оцінювання в освітніх установах використовують тестування, модульну й рейтингову системи оцінки якості знань, моніторинг якості. Тестування має особливе значення серед усіх теперішніх методів оцінки і дослідження якості освіти.

Система оцінювання знань – це система оцінювання якості засвоєння освітніх програм здобувачами освіти і водночас найважливіший елемент освітнього процесу. Результати поточного і проміжного контролю знань студента є показником якості його навчальної роботи. Тестування як один із видів перевірки обізнаності здобувача освіти з теми може бути проведено за допомогою комп'ютера або у вигляді письмової роботи. Різні види тестування є складовою контролю знань під час опанування освітнього компонента.

Тестування можна використовувати не тільки для вимірювання й оцінки різних параметрів знань, а й для оцінки професійних якостей, здібностей, типу мислення, пріоритетів, цінностей та ін. Багато переваг використання тестування в оцінці якості освіти ще недостатньо усвідомлені.

Тестування стало однією з найтехнологічніших інноваційних форм проведення автоматизованого контролю з керованими параметрами якості. У цьому сенсі жодна з відомих форм контролю знань здобувачів освіти із тестуванням зрівнятися не може.

За допомогою тестів як нових інформаційних технологій ефективно забезпечується попередній, поточний, тематичний і підсумковий контроль знань, умінь, облік успішності, навчальних досягнень.

Тести, особливо в комп'ютерному варіанті їх використання, дозволяють заощаджувати навчальний час, давати об'єктивну і порівнянну оцінку за багатьма параметрами знань (структура, повнота, стійкість опанування навчального матеріалу та ін.), урахувати потенціал групи й індивідуальні здібності здобувача освіти, вести статистику оцінок. Для того щоб система оцінювання виконувала свої діагностичні, стимулюючі, виховні функції, вона будується таким чином, щоб забезпечувати контроль знань і мотивацію освітньої діяльності студентів під час навчального процесу. Відповідно, вона передбачає комплексну оцінку, що формується не лише на стадії підсумкового контролю, а й на всіх етапах вивчення дисципліни, характеризує ступінь засвоєння навчального матеріалу, що вивчається.

Із розвитком інформаційних технологій набуло поширення оцінювання знань із використанням комп'ютерів. Програмований контроль заощаджує час здобувачів і викладача, допомагає встановити єдині вимоги до вимірювання й оцінювання знань. Результати контролю легко піддаються статистичній обробці, усувається суб'єктивізм викладача під час оцінювання знань. Застосування комп'ютерів також дозволяє успішно здійснювати самоконтроль.

Сучасні комп'ютерні програми тестування мають дуже широкі можливості щодо контролю знань і якості засвоєння навчального матеріалу, дають можливість конструювати різноманітні завдання, націлені на засвоєння студентами запланованих результатів.

Зміни, які відбуваються в навчальному процесі в умовах, коли зростає частка інформаційних технологій, з'являються нові можливості доступу до інформаційних ресурсів, змінюються способи роботи з інформацією, формується новий єдиний освітній процес, дозволяють переосмислити контрольно-оцінну систему, посилити роль оцінки і контролю як стимулу до подальшої самоосвіти й елемента, який підтримує навчальний процес [4].

Творчі завдання, завдання у тестовій формі, тестові завдання є розвивальними, оскільки вони можуть бути використані не тільки для перевірки знань у навчальному процесі, а і для розвитку й формування перелічених вище параметрів якості знань. Ці завдання дозволять розвинути в здобувачів освіти вміння аналізувати, розмірковувати, робити висновки, пов'язувати воедино раніше засвоені знання.

Тестування відкриває перспективні напрями підвищення якості освіти шляхом удосконалення системи контролю результатів навчання в умовах співпраці викладача і студента. Обґрунтоване, цілеспрямоване поєднання традиційних і тестових методів контролю підвищує ефективність управління процесами навчання.

Є чимало комп'ютерних програм, які значно полегшують проведення різних видів контролю. За правильного підбору контрольного матеріалу зміст тесту може бути використаний не тільки для контролю, а і для навчання. Використання тестових завдань в автоматизованих контрольно-навчальних програмах дозволяє здобувачу освіти самостійно виявляти прогалини у структурі своїх знань і вживати заходів щодо їх усунення. У таких випадках можна говорити про потужний навчальний потенціал тестових завдань, використання яких стане одним із ефективних напрямів практичної реалізації принципу єдності та взаємозв'язку навчання й контролю.

Інформаційні технології в системі контролю знань забезпечують швидкість обробки результатів, технологічність, об'єктивність, масовість, можливість застосування в дистанційній освіті, а також суттєве скорочення часу, який витрачає викладач для індивідуального контролю. Чинні сучасні програми дозволяють не лише складати різні тести, а й легко їх перевіряти. Результати виконання завдань виводяться тестованому на екран і надсилаються викладачеві. Викладач може оцінити або проаналізувати результати тестування у зручний для нього час.

Отже, підвищення якості навчальних досягнень і якості педагогічного контролю зумовлене ефективністю впровадження в навчально-виховний процес комп'ютерних технологій навчання, диференціації та індивідуалізації навчання, заснованих на поєднанні можливостей нових методів контролю й оцінки результатів навчання. В аудиторній роботі така форма контролю як усне або письмове опитування, що застосовується в навчанні вже багато десятиліть, може бути замінена на тестування або застосування комп'ютерних технологій контролю знань із теми чи модуля.

Список використаної літератури

1. Андріянова ОЮ, Рибалов ОВ, Уласевич ЛП, Яценко ПІ. Перспективи проведення і шляхи вдосконалення навчального процесу на клінічних кафедрах у сучасних умовах. Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: матер. навч.-наук. конф. з міжнар. уч. 2021 березня 25;Полтава. Полтава :РВВ УМСА; 2021. С. 9-11.
2. Каськова ЛФ, Амосова ЛІ, Новікова СЧ, Кулай ОО, Андріянова ОЮ, Павленко СА. Контроль якості підготовки лікарів-стоматологів на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології. Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах: Матер. наук.-практ. конф. з міжн. уч. 2018 березня 22; Полтава:УМСА; 2018. С.115-116.
3. Каськова ЛФ, Кулай ОО, Андріянова ОЮ. Методологічні підходи до вдосконалення якості підготовки здобувачів вищої освіти на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології. Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика: Матер. Всеукраїнської навч.-наук. конф. з міжн. уч.: 2020 березня 19; Полтава. Полтава:УМСА; 2020. С.11-12.
4. Каськова ЛФ, Янко НВ, Андріянова ОЮ, Ващенко ІЮ. Використання інформаційних технологій у підготовці майбутніх стоматологів. Український стоматологічний альманах. 2023;2. С. 47-50.